

اخلاق پژوهشگران در قاره سبز

فرهاد بلاش

عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی

---

www.ketab.ir

سرشناسه	: بلاش، فرهاد، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	: اخلاق پژوهشگران در قاره سبز/فرهاد بلاش.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه آموزشی و فرهنگی شهید مهدوی ایران، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۶ص.
شابک	: 978-600-998556-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
پادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۰۵]-۲۱۵.
موضوع	: محققان -- اخلاق حرفه‌ای
موضوع	: Scholars -- Professional ethics
موضوع	: تحقیق -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع	: Research -- Moral and ethical aspects
موضوع	: اخلاق -- اروپا
موضوع	: Ethics -- Europe
موضوع	: اخلاق
موضوع	: Ethics
رده بندی کنگره	: Q۱۸۰/۵۵
رده بندی دیویی	: ۱۷۴/۹۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۲۰۳۳۰۰

تهران، خیابان ولیعصر (عج)، خیابان فلاحتی (زعفرانیه)،
 خیابان اجری، خیابان علی حسینی، کوچه زنبق،
 کوچه مهدوی، کوچه دامن غربی، مجتمع آموزشی شهید مهدوی
 تلفن: ۲۴۳۵۵۵۰ : دورنگار : ۲۴۴۳۵۵۶۰
www.mahdavischool.org info@mahdavischool.org

انتشارات مؤسسه
 آموزشی و فرهنگی
 شهید مهدوی ایران

عنوان: اخلاق پژوهشگران در قاره سبز

تألیف و ترجمه: دکتر فرهاد بلاش

ویراستار و نمونه خوان: آتما برهمان

طراح جلد: آتما برهمان

ناشر: مؤسسه آموزشی و فرهنگی شهید مهدوی ایران

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

ISBN : 978-600-99855-6-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۸۵۵-۶-۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

پیشه‌فتار

اتحادیه اروپا در حال حاضر یکی از قوی‌ترین و جذاب‌ترین کانون‌های جذب همکاری برای پژوهشگران از سراسر جهان به‌شمار می‌آید. در مدت تصدی کوتاه خود به‌عنوان معاون و پس از آن سرپرست نهادهای بین‌المللی در دانشگاه خوارزمی تمام تلاش خود را مبذول داشتیم تا با تمام هم‌سازان و پژوهشگران بسیاری را ترغیب نمایم تا به هر طریق به بزرگترین قلب تپنده و حامی پژوهشگران سراسر جهان وصل شوند. این امر را به‌طور عمومی به تمامی افراد پژوهشگر در دسترس و به‌طور ویژه در مرکز مطالعات اروپا دانشگاه خوارزمی در چهار دیپارتمان امنیت انسانی، فنی و مهندسی، فن‌آوری‌های نوین و علوم زیستی به اعضا توصیه می‌کردم. با این وجود، همیشه این دغدغه و حتی ترس در وجودم بود که نکند پژوهشگرانی که از این مرکز به‌عنوان اولین قدم در پژوهش‌های اتحادیه به نوعی مشغول می‌شوند به اندازه کافی استانداردهای اخلاقی را با این پروژه‌ها رعایت نکنند. بنابراین با گذشت دو سال از تودیع اینجانب هنوز مسئله اخلاق پژوهشگران به‌ویژه آن دسته که به دنبال بودجه‌های هیجان‌انگیز پژوهشی اروپا هستند، به نظر بنده بوده است. بنابراین در این مجلد سعی کرده‌ام اخلاق پژوهشگران در اتحادیه اروپا را با توجه به منابعی اصیل از اتحادیه در اختیار خوانندگان قرار دهم.

در تدوین کتاب ابتدا تلاش شده است فصلی در سه گفتار به اخلاق تخصیص داده شود. این فصل نگاهی کل‌گرایانه و موجز به کلیات اخلاق، نظریات رایج و صفات اخلاقی دارد و طیفی از اندیشه‌های مذهبی و غیرمذهبی، شرقی و غربی در باب اخلاق را دربر می‌گیرد. به دنبال این مقدمه که در یک فصل گنجانده شده است،

فصلی درباره پژوهش و پژوهشگر نگارش شده است تا در ذهن خوانندگان محترم جامعیتی از ارتباط پژوهش و پژوهشگر در موسسات پژوهشی و آموزش عالی القاء گردد با این دو فصل یعنی فصل مرتبط با اخلاق و همچنین پژوهش و پژوهشگر، خواننده دید بسطی از موضوع پیدا خواهد کرد و آماده مرور اخلاق پژوهشگران در اروپا خواهد شد. در فصل سوم ابتدا مسیر حرکت اروپا و آینده آن توضیح داده شده است تا رسالت تعریف شده کشورهای اتحادیه اروپا، برای افرادی که می‌خواهند ارتباط و همکاری با کشورهای اتحادیه داشته باشند، روشن و ملموس گردد. گفتار دوم از فصل سه این رسالت شناخت از اروپا را به اخلاق برای پژوهشگران متصل می‌نماید. تعاقب دو گفتار در فصل دوم و همچنین فصول قبل امکان یک درک زمینه‌ای را فراهم می‌کند تا پژوهشگران شرکت کنند چه معیارها و استانداردهای اخلاقی را باید در خود تقویت نمایند. در نهایت نیز، مبررات اخلاقی یکی از برترین شرکت‌های علمی - پژوهشی اروپا به عنوان نمونه مطرح شده است تا پژوهشگران ایرانی بدانند با رعایت و کسب چه معیارها و استانداردهای اخلاقی باید به جمع یکی از بین‌المللی‌ترین مجامع دنیا وارد شوند تا خدشه‌ای بر اعتبار فردی و ملی آنان ایجاد نگردد. در پایان تمایل دارم از دو دانشجوی گرانقدرم سرکار خانم نگین بهستان‌نشر که در برگردان مربوط به برخی اسناد از سایت اتحادیه اروپا و سرکار خانم آتنا برهمان که در ویراستاری کتاب، به بنده یاری رساندند صمیمانه تشکر کنم. همچنین از این منزهان استاد بزرگوارم جناب آقای غلامرضا کریمی، معاون محترم وزیر آموزش و پرورش در امور بین‌الملل که برادرانه و خالصانه همواره رهنمودهای دقیق و عمیقی از شرایط بین‌المللی به ریزه اتحادیه اروپا در اختیارم قرار می‌داده‌اند، قدردانی می‌نمایم.

اردیبهشت ۹۹

فرهاد بلاش

عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی، تهران

فهرست

فصل اول

گفتار اول - کلیات اخلاق

۱۵|

۱۷|

عناصر اخلاق

۱۷|

ارزش‌های اخلاقی

۲۱|

گفتار دوم - نظریه های اخلاق

۲۲|

اخلاق از منظر دین‌دین

۲۳|

اخلاق از منظر پروتستان‌راس

۲۴|

اخلاق از منظر سلف‌سلف

۲۵|

رای ارسطو در اخلاق

۲۶|

اخلاق از منظر افلاطون

۲۷|

اخلاق از منظر اپیکور

۲۸|

اخلاق از منظر بنتام

۲۹|

اخلاق از منظر توماس آکوئیناس

۳۰|

اخلاق از منظر کانت

۳۱|

اخلاق از منظر عاطفه‌گرایان

۳۲|

اخلاق از منظر تطور‌گرایان

۳۳|

اخلاق از منظر نیچه

۳۴|

اخلاق از منظر مارکس

۳۶|

اخلاق از منظر شلر

۳۷|

اخلاق از منظر اعتبار‌گرایی

۳۸|

اخلاق از منظر پیامدگرایی

۳۸|

ابعاد اخلاقی از منظر زاگال

۴۰|

اخلاق از منظر غایت‌شناختی

نظریه رشد اخلاقی

اخلاق از منظر فریضه شناختی

گفتار سوم -- صفات اخلاقی

کار و فعالیت

سستی

رازداری

غیبت

تواضع

تکبر

عفت

دوستی

کینه توزی

راستی

دروغ

ادای امانت

خیانت

بلندی همت

سبکسری

فصل دوم

گفتار اول - پژوهش

۷۵|

پژوهش آکادمیک

پژوهش و بستر رشته مطالعاتی

انواع پژوهش

تفسیرات پژوهشی

۷۹ | پژوهش و اسکولارشیپ

۸۰ | راهبردهای پژوهش و فرهنگ

۸۵ | گفتار دوم- حرفه ای گرای و پژوهشگران

۸۶ | هویت پژوهشگران

۸۸ | بهره‌وری پژوهشی

۹۱ | کیفیت پژوهش

۹۳ | توانایی پژوهشی

۹۸ | درک پژوهش

فصل سوم

۱۰۵ | گفتار اول- آینده اروپا

۱۱۲ | جامعه و اقتصادی معقول

۱۱۴ | نگرانی‌های امنیتی و مسایل مرزی

۱۱۵ | تردید در مورد مشروعیت و قانون

۱۱۷ | پنج سناریو اروپا تا سال ۲۰۲۵

۱۱۸ | سناریو شماره ۱

۱۲۲ | سناریو شماره ۲

۱۲۶ | سناریو شماره ۳

۱۲۹ | سناریو شماره ۴

۱۳۳ | سناریو شماره ۵

۱۳۷ | مسیر پیش‌روی اروپا

۱۴۱ | گفتار دوم- اخلاق پژوهشگران در اروپا

۱۴۲ | اخلاق پژوهش

۱۴۸ | غربالگری اخلاقی

۱۴۹ | پیگیری اخلاقی و ممیزی

۱۵۹ | پژوهش‌ها در مورد جنین و نطفه‌های انسانی

۱۶۶ | پژوهش درگیرکننده کشورهای در حال توسعه

۱۷۱ | دوازده قانون طلایی اجرای پژوهش‌های اخلاقی

۱۷۳ | گفتار سوم - قوانین اخلاق در هیولای علمی صنعتی اروپا

۱۷۵ | اصول اخلاق

۱۸۶ | خط بجهه ما: رسانه اجتماعی

۱۸۶ | پیشگیری از تضاد منافعی

۱۸۹ | پیشگیری از معاملات داخلی

۱۹۰ | اطلاعات مالی و پاسخ به استعلام‌ها

۱۹۲ | شرکت در زندگی سیاسی و عموم

۱۹۳ | احترام به رقابت آزاد

۱۹۷ | فعالیت‌های تبلیغاتی مناسب

۱۹۸ | امنیت در معامله با پیمانکاران

۲۰۰ | وظیفه اطلاع دادن

۲۰۱ | مراقبت‌های بهداشتی مصرف‌کنندگان

۲۰۲ | خط تلفن دفتر رسیدگی به شکایات

۲۰۵ | منابع و مآخذها